АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
РОЗПОРЯДЖЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

12 листопада 2026 р. м. Львів № 63/295-рп/к

Справа № 63/8-02-266-2026

Про початок розгляду справи
про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши подання Відділу досліджень і розслідувань в івано-Франківській області від 11.11.2026 № 63-03/692-П та відповідні матеріали,

ВСТАНОВИЛА:

Західне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення), в межах повноважень та завдань, визначених Законом України «Про Антимонопольний комітет України», здійснило заходи контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції у сфері ритуальних послуг у територіальних межах Івано-Франківської області.

1. ВІДПОВІДАЧ

(1) Комунальне підприємство «ЕКО-СЕРВІС БУРШТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ» (ідентифікаційний код юридичної особи *(інформація, доступ до якої обмежено)*; далі - КП «ЕКО-СЕРВІС» або Підприємство).

(2) Місцезнаходження юридичної особи: *(інформація, доступ до якої обмежено)*.

(3) Згідно з відомостями, які містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (далі – ЄДР), одним з виді діяльності Підприємства є *(інформація, доступ до якої обмежено)*.

(4) КП «ЕКО-СЕРВІС» є суб’єктом господарювання у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

2. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

(5) Організація надання ритуальних послуг в Україні врегульована, зокрема такими нормативно-правовими актами:

- Законом України «Про поховання та похоронну справу» (далі - Закон);

- Наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 19.11.2003 № 193 «Про затвердження нормативно-правових актів щодо реалізації Закону України «Про поховання та похоронну справу», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 08.09.2004 за № 1110/9709, яким затверджено:
- Типове положення про ритуальну службу в Україні (далі - Типове положення);
- Необхідний мінімальний перелік окремих видів ритуальних послуг, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 08.09.2004 за № 1111/9710 (далі - Необхідний мінімальний перелік послуг);
- Необхідний мінімальний перелік вимог щодо порядку організації поховання і ритуального обслуговування населення, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 08.09.2004 за № 1112/9711 (далі - Необхідний мінімальний перелік вимог);
- Порядок утримання кладовищ та інших місць поховань, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 08.09.2004 за № 1113/9712 (далі - Порядок);
- Єдиною методикою визначення вартості надання громадянам необхідного мінімального переліку окремих видів ритуальних послуг, реалізації предметів ритуальної належності, затвердженою наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 19.11.2003 № 194, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 18.03.2004 за № 338/8937 (далі - Єдина методика)

(6) У статті 2 Закону наведені терміни, які вживаються в такому значенні, зокрема: місце поховання - кладовище, крематорій, колумбарій або інша будівля чи споруда, призначена для організації поховання померлих; могила - місце на кладовищі, у крематорії, колумбарії або в іншій будівлі чи споруді, призначеній для організації поховання померлих, де похована труна з тілом померлого чи урна з прахом; поховання померлого - комплекс заходів та обрядових дій, які здійснюються з моменту смерті людини до поміщення труни з тілом або урни з прахом у могилу або колумбарну нішу, облаштування та утримання місця поховання відповідно до звичаїв та традицій, що не суперечать законодавству; ритуальні послуги – послуги, пов’язані з організацією поховання та облаштуванням місця поховання.

(7) Відповідно до статті 12 Закону особа, яка зобов’язалася поховати померлого, на підставі свідоцтва про смерть звертається, згідно із статтею 8 цього Закону до сільського голови або ритуальної служби з приводу укладення відповідного договору-замовлення на організацію та проведення поховання. Ця особа має право вибирати виконавців послуг серед суб’єктів господарської діяльності, які уклали договори із сільським головою або ритуальною службою про надання цих послуг.

(8) Згідно з частиною першою статті 9 Закону ритуальні служби - спеціалізовані комунальні підприємства, що створюються органами місцевого самоврядування в порядку, встановленому законом, з метою здійснення організації поховання померлих і надання ритуальних послуг, передбачених необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг, реалізації предметів ритуальної належності, передбаченим пунктом 2 частини другої статті 8 цього Закону.

(9) Згідно з пунктом 3 Типового положення ритуальна служба здійснює організацію поховання померлих і надання ритуальних послуг відповідно до статей 9, 10, 12 Закону.

(10) Виходячи із пункту 4 Типового положення, основними завданнями ритуальної служби в Україні є: здійснення організації поховання померлих і надання передбачених Необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг та ритуальних

послуг, не передбачених цим переліком, а також реалізація предметів ритуальної належності.

(11) Відповідно до пункту 5 Типового положення ритуальна служба відповідно до покладених на неї завдань зобов'язана, зокрема, укладати договори-замовлення на організацію та проведення поховання; організовувати поховання померлих згідно з договорами-замовленнями; організовувати виконання роботи з благоустрою місць поховань відповідно до кошторису; забезпечувати функціонування місць поховань відповідно до порядку, визначеного відповідним виконавчим органом сільської, селищної та міської ради, згідно зі статтею 23 Закону.

(12) Ритуальні послуги надаються за плату згідно з договором-замовленням, крім випадків, передбачених законом (частина друга статті 12 Закону).

(13) Відповідно до частини шостої статті 12 Закону вартість послуг та предметів ритуальної належності визначається на принципах:

- доступності для кожного громадянина і рівності правових гарантій;
- визначення економічної обґрунтованості, планово-розрахункової собівартості та рентабельності - при затвердженні ціни;
- відповідальності виконавчих органів сільських, селищних та міських рад та органів виконавчої влади за встановлені ними ціни;
- відкритості, доступності та прозорості структури ціни;
- оплати тільки тих послуг, що відповідають вимогам нормативно - правових актів.

(14) Згідно зі статтею 10 Закону надання ритуальних послуг відповідно до Необхідного мінімального переліку окремих видів ритуальних послуг, передбаченого пунктом 2 частини другої статті 8 цього Закону, здійснюється ритуальними службами або за договором суб'єктами господарювання інших форм власності. Вартість таких послуг встановлюється в порядку і в межах, встановлених законодавством, виконавчим органом сільської, селищної, міської ради. Надання ритуальних послуг, не передбачених зазначеним переліком, а також виготовлення предметів ритуальної належності здійснюється за цінами, встановленими за згодою сторін.

(15) До Необхідного мінімального переліку послуг включено такі послуги:

- оформлення договору-замовлення на організацію та проведення поховання;

- оформлення свідоцтва про поховання;

- копання могили (викопування могили ручним або механізованим способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили);

- монтаж та демонтаж намогильної споруди при організації підпоховання в існуючу могилу;

- кремація тіл померлих;

- поховання та підпоховання урни з прахом померлих у колумбарну нішу, в існуючу могилу, у землю;

- зберігання урн з прахом померлих у крематорії;

- організація відправлення труни з тілом чи урни з прахом померлого за межі України;

- запаювання оцинкованої труни;

- замощення урни з прахом померлого в колумбарну нішу.

(16) Механізм формування вартості та економічно обґрунтованих тарифів (цін) на ритуальні послуги, предмети ритуальної належності для суб'єктів господарювання різних форм власності, а також механізм розрахунку вартості надання громадянам необхідного мінімального переліку окремих видів ритуальних послуг визначає Єдина методика (пункт 1.1. глави 1 Єдиної методики).

(17) Відповідно до пункту 1.2 глави 1 Єдиної методики основною її метою є визначення механізму розрахунку вартості надання громадянам необхідного мінімального переліку окремих видів послуг, а також процедури реалізації предметів ритуальної належності.

(18) Згідно з пунктом 1.3 глави 1 Єдиної методики вона поширюється на суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність у сфері надання ритуальних послуг незалежно від форми власності.

(19) Відповідно до пункту 1.4. глави 1 Єдиної методики «вартість послуг - сукупність витрат на виконання окремих видів послуг та виготовлення предметів ритуальної належності з урахуванням планового прибутку».

(20) Пунктом 2.1. глави 2 Єдиної методики визначено, що формування вартості послуг надання громадянам Необхідного мінімального переліку окремих видів ритуальних послуг, реалізації предметів ритуальної належності здійснюється з урахуванням розрахунків обсягів надання ритуальних послуг та реалізації предметів ритуальної належності, планових витрат, визначених на підставі державних, галузевих нормативів витрат матеріалів, техніко-економічних розрахунків та кошторисів, ставок податків і зборів (обов'язкових платежів).

(21) Пунктом 2.3. глави 2 Єдиної методики передбачено:

- планування витрат здійснюється нормативним методом. Розмір витрат за кожною статтею визначається на підставі державних та галузевих нормативів, а також відповідно до прийнятих на підприємстві норм використання палива, електроенергії, матеріалів, норм та розцінок з оплати праці, нормативів витрат на управління і обслуговування виробництва та інших норм витрат;

- при невідповідності державних або галузевих норм витрат матеріальних, трудових та фінансових ресурсів розрахунковим нормам, які відображають особливості діяльності окремого підприємства, використовуються розрахункові норми, які затверджуються наказом директора підприємства;

- статті витрат, за якими неможливе їх об'єктивне нормування, плануються з урахуванням фактичних витрат за попередній рік, кошторисів цих витрат на плановий період або інших розрахунків;

- до вартості ритуальних послуг та виготовлення предметів ритуальної належності включається плановий прибуток та податок на додану вартість, крім переліку послуг з поховання та постачання ритуальних товарів державними та комунальними службами, визначеного підпунктом 197.1.10 пункту 197.1 статті 197 розділу V Податкового кодексу України, за винятком операцій з постачання послуг з поховання та кремації трупів тварин і пов'язаної з цим діяльності.

(22) Отже, при розроблені калькуляції вартості послуг з копання могил, підприємства (надавачі ритуальних послуг) повинні дотримуватись вимог Єдиної методики.

3. ВИЗНАЧЕННЯ ОЗНАК МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ НА ВІДПОВІДНОМУ РИНКУ

(23) Відповідно до Методики визначення товарного ринку та монопольного (домінуючого) становища суб’єктів господарювання на ньому, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 11.06.2026 № 2-рп, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 14.07.2026 за № 1043/46437 (далі – Методика) встановлено наступне.

3.1. Визначення об’єкта аналізу щодо визначення відповідного товарного ринку та монопольного (домінуючого) становища на ньому.

(24) Відповідно до пункту 1 розділу ІІІ Методики об’єктами аналізу є: суб’єкт господарювання; група суб’єктів господарювання; цільовий товар(и), який (які) виробляється, реалізується, придбається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання; товари, що утворюють товарну групу, до якої належить цільовий товар; відносини між суб'єктами господарювання, іншими суб'єктами товарного ринку щодо виробництва, реалізації, придбання (використання, споживання) цільового товару; органи влади, органи місцевого самоврядування та органи адміністративно-господарського управління та контролю в частині їх діяльності з виробництва, реалізації, придбання товарів чи іншої господарської діяльності.

(25) Згідно з пунктом 2 розділу ІІІ Методики визначення складу суб'єкта господарювання, що випускає, постачає, продає, придбаває (споживає, використовує) певний товар, здійснюється шляхом установлення переліку суб'єктів господарювання, які провадять діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів чи іншу господарську діяльність, у тому числі здійснюють контроль над іншою юридичною чи фізичною особою, і які пов'язані відносинами контролю у розумінні статті 1 Закону.

(26) Об’єктом аналізу є КП «ЕКО-СЕРВІС» – спеціалізоване комунальне підприємство, яке на території м. Бурштин, Івано-Франківський р-н, Івано-Франківська обл. виконує функції ритуальної служби у розумінні статті 9 Закону. КП «ЕКО-СЕРВІС» надає послуги з копання могили (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили) території м. Бурштин Івано-Франківської області.

(27) Інша господарська діяльність Підприємства, крім надання вказаної послуги, не є об’єктом аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища.

3.2. Визначення переліку товарів (робіт, послуг) щодо яких визначається ринок, становище суб’єкта господарювання на ньому, та основних замовників, постачальників цих товарів

3.2.1. Перелік товарів, щодо яких визначається ринок, становище суб’єкта господарювання на ньому

(28) Згідно з пунктом 4 розділу І Методики, товар - будь-який предмет господарського обороту, в тому числі продукція, роботи, послуги, документи, що підтверджують зобов'язання та права (зокрема, цінні папери). Товаром є, зокрема, продукція (роботи, послуги), що на багатосторонніх ринках надається певним групам користувачів безоплатно (за нульовою грошовою ціною), за умови, що така продукція (роботи, послуги) має економічну цінність.

(29) Відповідно до пункту 1 розділу IV Методики, перелік товарів, щодо яких визначаються ринок, становище суб'єкта господарювання на ньому формується з

товарів, які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для постачальників (замовників) ознаки замінності чи взаємозамінності.

(30) Відповідно до пункту 2 розділу IV Методики, визначення ознак одного товару (товарної групи) здійснюється, зважаючи на подібність, зокрема: 1) споживчих характеристик: функціональне призначення; фізичні характеристики; технічні та експлуатаційні характеристики; ступінь новизни товару; 2) умов споживання: необхідність енергопостачання, водопостачання тощо; специфічність розміщення, монтажу тощо; рівень технічного обслуговування, транспортного забезпечення; 3) умов реалізації: через систему оптової торгівлі чи за індивідуальними договорами; через систему роздрібної торгівлі, у тому числі через мережу фірмової торгівлі; обсяги додаткових послуг та пільг для покупців; 4) цін.

3.2.2 Споживчі характеристики

(31) Статтею 2 Закону визначено, що ритуальні послуги - послуги, пов’язані з організацією поховання та облаштуванням місця поховання.

(32) Відповідно до Необхідного мінімального переліку послуг, до такого переліку послуг належать і послуги з копання могили (викопування могили ручним або механізованим способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили).

(33) Споживання послуги з копання могили має невідкладний, соціально необхідний та без альтернативний характер у зв'язку з настанням смерті людини.

(34) Потреба у споживанні виникає негайно (протягом кількох днів після смерті), що виключає можливість відкласти споживання чи шукати віддалені альтернативи.

3.2.3. Умови споживання

(35) Реалізація послуги з копання могили передбачає наявність доступу до території конкретного кладовища, трудових ресурсів та інвентарю для виконання робіт з копання могили ручним способом шляхом дотриманням вимог до облаштування, розмірів та утримання могил, які регламентуються комплексом законодавчих актів, санітарних норм та технічних стандартів.

3.2.4. Умови реалізації

(36) Згідно зі статтею 10 Закону надання ритуальних послуг відповідно до Необхідного мінімального переліку окремих видів ритуальних послуг, передбаченого пунктом 2 частини другої статті 8 цього Закону, здійснюється ритуальними службами або за договором суб’єктами господарювання інших форм власності.

(37) Відповідно до частини другої статті 12 Закону ритуальні послуги надаються за плату згідно з договором-замовленням, крім випадків, передбачених законом.

3.2.5. Ціна

(38) Тарифи на ритуальні послуги КП «ЕКО-СЕРВІС», згідно з Необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг, затверджено рішеннями виконавчого комітету Бурштинської міської ради:

- від 24.11.2022 № 258 «Про встановлення тарифів на ритуальні послуги», введені в дію з 01.01.2023;
- від 29.10.2024 № 517 «Про встановлення тарифів на ритуальні послуги, що надаються КП «Еко-Сервіс Бурштинської міської ради»»;
- від 28.01.2026 № 2 «Про встановлення тарифів на ритуальні послуги, що надаються

КП «Еко-Сервіс Бурштинської міської ради»», введені в дію з 01.02.2026 (далі – Рішення № 2).

(39) До вказаних рішень додається перелік окремих видів послуг, пов’язаних з похованням, та тарифи на ці послуги, які надаються КП «ЕКО-СЕРВІС».

(40) Отже, кінцеві споживачі не мають можливості впливу на ціну, зокрема, на розмір тарифів на послуги з копання могили (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили), у тому числі під час врегулювання договірних відносин, оскільки тарифи на такі послуги встановлює орган місцевого самоврядування, зокрема, виконавчий комітет Бурштинської міської ради.

(41) Послуги з копання могили (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили) надаються КП «ЕКО-СЕРВІС» на платній основі, як передбачено частиною другою статті 12 Закону, а отже є товаром, щодо якого визначається становище даного суб’єкта господарювання на ринку.

3.2.6. Перелік основних постачальників, замовників

(42) Відповідно до пункту 4 розділу IV Методики, перелік основних постачальників, замовників формується шляхом визначення суб'єктів господарювання, які мають значущі обсяги реалізації (постачання, виробництва), придбання (споживання, використання) товарів, що обертаються в Україні чи на відповідній частині її території.

(43) Згідно з пунктом 4 розділу I Методики, постачальник - суб'єкт господарювання, який провадить діяльність з пропонування для реалізації товарів на відповідному товарному ринку (товарних ринках).

(44) Суб’єкт господарювання, який надає ритуальні послуги на території м. Бурштин, у тому числі послуги з копання могили (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили) – КП «ЕКО-СЕРВІС».

(45) За інформацією виконавчого комітету Бурштинської міської ради, наданою листом від 12.11.2025 № 2389/02-28 (вх. № 63-01/5034 від 13.11.2025), КП «ЕКО-СЕРВІС» надає ритуальні послуги відповідно рішення Бурштинської міської ради від 28.02.2023 № 20/44-23 «Про ритуальну службу та ритуальні послуги, затвердження Положення про ритуальну службу та Порядку надання ритуальних послуг на території Бурштинської міської територіальної громади», відповідно до якого Підприємству надано функції, права та обов’язки ритуальної служби. Організація поховань (копання могил) здійснюється Підприємством на території двох кладовищ у м. Бурштин: старе кладовище по вул. Міцкевича та нове кладовище по вул. Нова.

(46) Згідно з підпунктом 3.2 розділу 3 Статуту КП «ЕКО-СЕРВІС», нова редакція якого затверджена рішенням Бурштинської міської ради від 04.09.2025 № 13/76-25, предметом діяльності Підприємства, зокрема, є надання ритуальних послуг.

(47) Отже, КП «ЕКО-СЕРВІС» є спеціалізованим комунальним підприємством, яке на території м. Бурштин, Івано-Франківського району, Івано-Франківської області виконує функції ритуальної служби у розумінні статті 9 Закону.

3.3. Визначення товарних меж ринку

(48) Відповідно до пункту 4 розділу І Методики, товарні межі ринку - сукупність схожих, однорідних предметів господарського обороту (товарна група), в межах якої замовник за звичайних умов може перейти від придбання одного виду товару до придбання іншого.

(49) Згідно з пунктами 1 і 4 розділу V Методики, визначення товарних меж ринку здійснюється шляхом оцінки замінності (взаємозамінності) товару з боку попиту та у разі необхідності також з боку пропозиції. Критеріями для визначення замінності (взаємозамінності) товарів з боку попиту є: функціональне призначення товару (здатність задовольняти певні потреби споживачів); характеристики товару; ціна товару; стадія обороту товару; диференціація товару (за її наявності); рівень новизни товару; наявність перешкод для замінності (взаємозамінності) товарів.

(50) Відповідно до пункту 2 розділу V Методики, під час оцінки замінності (взаємозамінності) з боку попиту здійснюється визначення товарів, які замовники сприймають взаємозамінними чи замінними з цільовим товаром, і оцінка можливості та готовності замовників замінити цільовий товар замінним(и) чи взаємозамінним(и)товаром (товарами) у разі зміни умов постачання (цін, якості, строків експлуатації (придатності, споживання), появи додаткових умов придбання.

(51) Послуга з копання могили не розглядається як просто «земляні роботи». До її товарних меж включається цілий технологічний комплекс дій: підготовка місця, безпосередньо викопування, опускання труни, засипання ґрунтом, формування намогильного насипу та базовий благоустрій території. Замовник купує цей комплекс як неподільну послугу.

(52) Послуги з копання могили (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили) не мають взаємозамінних товарів, оскільки відсутні товари, подібні за призначенням, умовами, споживчими властивостями тощо.

(53) Альтернативою опускання труни з тілом померлого в могилу, а відповідно надання послуг з копання могили, може бути кремація - та, у подальшому, поховання, підпоховання, замощення урни з прахом померлих у колумбарну нішу, в існуючу могилу, у землю, розвіювання праху померлого.

(54) З огляду на те, що в Бурштинській міській територіальній громаді відсутній крематорій, а також те, що певна категорія громадян може мати релігійні та інші морально-етичні переконання, пов’язані з неприпустимістю застосування кремації, та, у подальшому, поховання, підпоховання урни з прахом померлих у колумбарну нішу, в існуючу могилу, у землю, розвіювання праху померлого, послуги з копання могили не є взаємозамінними з послугами кремації та, у подальшому, послугами з копання могил для поховання та підпоховання, урни з прахом померлих у колумбарну нішу, в існуючу могилу, у землю, замощення урни з прахом померлого в колумбарну нішу, розвіювання праху померлого, оскільки суперечать їх сутності.

(55) Товарними межами ринку є послуги з копання могили (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили).

3.4. Визначення територіальних (географічних) меж ринку.

(56) Згідно з пунктом 4 розділу І Методики, територіальні (географічні) межі ринку - територія (сукупність територій), на якій (яких) наявні попит і пропозиція на цільовий

товар і умови конкуренції значною мірою є однорідними, та яку (які) можна відмежувати від суміжних територій, через суттєві відмінності умов конкуренції.

(57) Відповідно до пункту 1 розділу VI Методики територіальні (географічні) межі ринку є географічною територією, в межах якої суб'єкти господарювання є носіями пропозиції чи попиту на цільовий товар та замінні (взаємозамінні) з ним товари, а умови конкуренції є однорідними та яку можна відрізнити від інших географічних територій, оскільки умови конкуренції на цих територіях значно відрізняються.

(58) Пунктом 4 розділу VI Методики, передбачено, що застосування зазначених у пунктах 2, 3 цього розділу показників (обставин), що характеризують однорідність умов конкуренції, у сукупності або окремо для визначення територіальних (географічних) меж ринку здійснюється органом Комітету в кожному окремому випадку (під час розслідування справ, дослідження ринків або здійснення інших заходів державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції).

(59) Визначальним фактором при встановленні території надання послуг з копання могили є обрання замовником (особою, яка зобов’язалась поховати померлого) місця поховання.

(60) Характерною особливістю ринку послуг з копання могили (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили) є наявність суб’єкта господарювання, який надає такі послуги, та відведеної в установленому законом порядку земельної ділянки - кладовища.

(61) За інформацією Бурштинської міської ради, наданою листом від 12.11.2025 № 2389/02-28 (вх. № 63-01/5034 від 13.11.2025), КП «ЕКО-СЕРВІС» надає послуги з копання могили на території двох кладовищ у м. Бурштин: старе кладовище по вул. Міцкевича та нове кладовище по вул. Нова.

(62) Таким чином, КП «ЕКО-СЕРВІС» є єдиним суб’єктом господарювання, який надає послуги з копання могили (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили) на кладовищах, розташованих на території м. Бурштин.

(63) Здійснювати поховання померлих м. Бурштин на території кладовищ інших населених пунктів територіальної громади, які знаходяться на певній відстані, є економічно недоцільним, оскільки переміщення з одного населеного пункту в інший пов’язано з додатковими витратами коштів на транспортування, постмортальні послуги (зокрема, бальзамування, зберігання тіла тощо) та витратами часу.

(64) Ураховуючи наведене, територіальними (географічними) межами ринку послуг з копання могили (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили) є територія м. Бурштин, Івано-Франківського району, Івано-Франківської області, в межах якої розташовані два кладовища, поховання на яких здійснює КП «ЕКО-СЕРВІС».

3.5. Часові межі ринку.

(65) Згідно з пунктом 4 розділу I Методики, часові межі ринку - час здійснення господарської діяльності, за який визначається відповідний товарний ринок.

(66) Відповідно до пункту 1 розділу VII Методики, часові межі ринку визначаються як проміжок часу, протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між замовниками та постачальниками утворює товарний ринок з однорідними умовами конкуренції.

(67) Як зазначено вище, рішенням виконавчого комітету Бурштинської міської ради від 24.11.2022 № 258 «Про встановлення тарифів на ритуальні послуги» встановлено тарифи на ритуальні послуги для КП «ЕКО-СЕРВІС», введені в дію з 01.01.2023.

(68) Бурштинською міською радою 28.02.2023 прийнято Рішення № 20/44-23, яким КП «ЕКО-СРВІС» надано функції, права та обов'язки ритуальної служби, затверджено Положення про ритуальну службу Бурштинської міської територіальної громади (далі – Положення) та Порядок надання ритуальних послуг на території Бурштинської міської територіальної громади (далі – Порядок).

(69) КП «ЕКО-СЕРВІС» листом від 22.06.2026 № 237 (вх. 63-01/2180 від 22.06.2026) надало інформацію, що фактично ритуальні послуги почало надавати з вересня 2023 року.

(70) КП «ЕКО-СЕРВІС» у період з вересня 2023 року по жовтень 2024 року включно надавало послуги з копання могили за тарифами, встановленими Рішенням № 258, з листопада 2024 року по січень 2026 року включно - за тарифами, встановленими Рішенням № 517, з лютого 2026 року по листопад 2026 року – за тарифами, встановленими Рішенням № 2.

(71) У межах території м. Бурштин, Івано-Франківського району, Івано-Франківської області в період з вересня 2023 року по листопад 2026 року склад продавців (надавачів послуги) не змінювався, тобто, структура даного ринку є сталою.

(72) Отже, часовими межами ринку послуг з копання могили (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили) визначено період вересень 2023 року – листопад 2026 року.

3.6. Аналіз та оцінка потенційної конкуренції та врівноважуючої ринкової влади.

(73) Згідно з пунктом 1 розділу IX Методики, потенційними конкурентами вважаються суб'єкти господарювання: які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що становлять товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку, і при цьому немає об'єктивних правових, технічних чи економічних перешкод, через які вступ на відповідний ринок є неможливим або економічно недоцільним у найближчий час (до одного року); нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок, у тому числі й ті, товари яких перебувають на стадії розробки і з високою ймовірністю вийдуть на ринок у найближчий час (до одного року).

(74) Пунктом 2 розділу IX Методики передбачено, що вплив потенційної конкуренції на рівень ринкової влади встановлюється органами Комітету на підставі аналізу бар'єрів вступу на ринок і виходу з ринку, а також вірогідності, своєчасності та ефективності потенційної конкуренції.

Намір та/або можливості потенційних конкурентів можуть бути обмежені наявністю бар'єрів вступу на ринок.

Відсутність вступу нових суб'єктів господарювання на відповідний ринок упродовж тривалого часу (два роки та більше або іншого періоду, що перевищує інвестиційний цикл відповідного товару) може бути ознакою наявності бар'єрів вступу на цей ринок.

(75) З урахуванням положень пункту 3 розділу IX Методики, бар’єрами вступу на ринок послуг з копання могили (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили) потенційних конкурентів є, зокрема, адміністративні чинники, економічні та організаційні обмеження, зумовлені особливостями надання вказаної послуги.

(76) Згідно з частиною першою статті 10 Закону надання ритуальних послуг відповідно до необхідного мінімального переліку окремих видів ритуальних послуг, передбаченого пунктом 2 частини другої статті 8 цього Закону, здійснюється ритуальними службами або за договором суб’єктами господарювання інших форм власності.

(77) Таким чином, потенційними конкурентами КП «ЕКО-СЕРВІС» на ринку послуг з копання могили (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили) можуть бути суб’єкти господарювання, які укладуть договір із ритуальною службою чи органом місцевого самоврядування, як передбачено статтею 12 Закону, та будуть мати в наявності відповідну матеріально-технічну базу та персонал.

(78) Згідно з інформацією, наданою КП «ЕКО-СЕРВІС» листом від 22.06.2026 № 237 (вх. 63-01/2180 від 22.06.2026), в період 2023-2025 рр. та в січні-червні 2026 року суб’єкти господарювання, які бажали б надавати ритуальні послуги на території м. Бурштин, Івано-Франківського району, Івано-Франківської області до Підприємства не звертались, відповідно, договори з суб’єктами господарювання про надання ритуальних послуг не укладались.

(79) У досліджуваний період часу КП «ЕКО-СЕРВІС» не мало конкурентів на ринку послуг з копання могили (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили).

3.7. Встановлення монопольного (домінуючого) становища

(80) Відповідно до абзацу другого частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб’єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.

(81) Пунктом 3 розділу X Методики передбачено, зокрема, таке: вважається, що суб'єкт (суб'єкти) господарювання не зазнає (зазнають) значної конкуренції, зокрема, коли: у нього (у них) на ринку немає жодного конкурента; частки на ринку, які належать конкурентам, порівняно невеликого розміру; можливості доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів (товарних груп) суттєво обмежені; бар'єри вступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявні пільги чи інші обставини суттєво обмежують вступ на ринок нових суб'єктів господарювання.

(82) Отже, в період з вересня 2023 року по листопад 2026 року становище КП «ЕКО-СЕРВІС» на ринку послуг з копання могили (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили) на території м. Бурштин, Івано-Франківського району, Івано-Франківської області, в межах якої

розташовані два кладовища по вул. Міцкевича та вул. Нова, поховання на яких здійснює КП «ЕКО-СЕРВІС», було монопольним (домінуючим) з часткою 100 %, оскільки КП «ЕКО-СЕРВІС» на цьому ринку не мало жодного конкурента.

4. ВСТАНОВЛЕННЯ ОЗНАК ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

(83) Відділення надіслало вимоги:

- Бурштинській міській раді від 26.09.2025 № 63-02/8080е та від 31.08.2026 № 63-02/6095е, відповідь на які надано листами від 12.11.2025 № 2389/02-28 (вх. № 63-01/5034 від 13.11.2025) та від 15.09.2026 № 1761/02-28 (вх. № 63-01/3153 від 15.09.2026);

- КП «ЕКО-СЕРВІС» від 05.06.2026 № 63-02/3970е, відповідь на яку надано листами від 22.06.2026 № 237 (вх. № 63-01/2180 від 22.06.2026) та від 07.07.2026 № 256 (вх. № 63-01/2473 від 10.07.2026), від 01.09.2026 № 63-02/6114е, відповідь на яку надано листами від 16.09.2026 № 325 (вх. № 63-01/3176 від 16.09.2026) та від 24.09.2026 № 332 (вх. № 63-01/3269 від 28.09.2026).

(84) За результатами аналізу інформації, наданої Підприємством та Бурштинською міською радою, встановлено наступне.

(85) КП «ЕКО-СЕРВІС» листами від 09.11.2022 № 224, від 02.09.2024 № 209 та від 14.01.2026 № 9 і доданими до них розрахунками зверталось до виконавчого комітету Бурштинської міської ради з приводу розгляду та затвердження тарифів на ритуальні послуги.

(86) За результатами їх розгляду виконавчим комітетом Бурштинської міської ради були прийняті Рішення № 258, Рішення № 517 та Рішення № 2 відповідно, якими встановлено для КП «ЕКО-СЕРВІС» тарифи на необхідний мінімальний перелік окремих видів ритуальних послуг.

(87) Інформація про розмір тарифів, встановлених для КП «ЕКО-СЕРВІС» Рішенням № 258, Рішенням № 517 та Рішенням № 2, наведена в таблиці 1:

Таблиця № 1

№ п/п	**Перелік послуг**	**Рішення № 258**	**Рішення № 517**	**Рішення № 2**
		(вересень 2023 – жовтень 2024 р.)	**(листопад 2024 – січень 2026 р.)**	**(лютий - вересень 2026 р.)**
		Вартість, грн.		
	Літній період (з 01 квітня по 31 жовтня)			
1.	копання могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування надмогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили	1988,50	2980,00	3430,00
2.	копання могили ручним способом при підпохованні в існуючу могилу, монтаж та демонтаж надмогильних споруд, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування надмогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили	2002,72	2434,92	3100,00
3.	копання дитячої могили ручним способом, опускання	731,02	830,33	1105,00

	труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування надмогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили			
4.	копання дитячої могили ручним способом при підпохованні в існуючу могилу, монтаж та демонтаж надмогильних споруд, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування надмогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили	735,92	836,63	1112,00
	Зимовий період (з 01 листопада по 31 березня)			
5.	копання могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування надмогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили	3027,54	3990,00	4906,00
6.	копання могили ручним способом при підпохованні в існуючу могилу, монтаж та демонтаж надмогильних споруд, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування надмогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили	3046,86	3766,94	4630,00
7.	копання дитячої могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування надмогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили	1129,40	1303,27	1567,00
8.	копання дитячої могили ручним способом при підпохованні в існуючу могилу, монтаж та демонтаж надмогильних споруд, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування надмогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили	1136,32	1313,54	1608,00
9.	оформлення договору – замовлення на проведення поховання	60,00	81,18	-

(88) За інформацією Підприємства, наданою листами від 22.06.2026 № 237 (вх. № 63-01/2180 від 22.06.2026) та від 16.09.2026 № 325 (вх. № 63-01/3176 від 16.09.2026), обсяг наданих КП «ЕКО-СЕРВІС» ритуальних послуг за період з вересня 2023 року по вересень 2026 року становив (див. табл. 2):

Таблиця 2

№ п/п	**Перелік послуг**	**Кількість, од.**	**Сума, грн.**
2023 рік			
Літній період (з 01 квітня по 31 жовтня)			
1.	копання могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування надмогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили	*(інформація, доступ до якої обмежено)*	*(інформація, доступ до якої обмежено)*
Зимовий період (з 01 листопада по 31 березня, з 01 листопада по 31 грудня)			
2.	копання могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування надмогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили	*(інформація, доступ до якої обмежено)*	*(інформація, доступ до якої обмежено)*
3.	оформлення договору – замовлення на проведення поховання	*(інформація, доступ до якої обмежено)*	*(інформація, доступ до якої обмежено)*
2024 рік			

Літній період (з 01 квітня по 31 жовтня)			
4.	копання могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування надмогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили	*(інформація, доступ до якої обмежено)*	*(інформація, доступ до якої обмежено)*
5.	копання дитячої могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування надмогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили	*(інформація, доступ до якої обмежено)*	*(інформація, доступ до якої обмежено)*
Зимовий період (з 01 січня по 31 березня)			
6.	копання могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування надмогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили	*(інформація, доступ до якої обмежено)*	*(інформація, доступ до якої обмежено)*
7.	оформлення договору – замовлення на проведення поховання	*(інформація, доступ до якої обмежено)*	*(інформація, доступ до якої обмежено)*
Листопад-грудень 2024 року			
	Зимовий період (з 01 листопада по 31 грудня)		
8.	копання могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування надмогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили	*(інформація, доступ до якої обмежено)*	*(інформація, доступ до якої обмежено)*
9.	оформлення договору – замовлення на проведення поховання	*(інформація, доступ до якої обмежено)*	*(інформація, доступ до якої обмежено)*
2025 рік			
Літній період (з 01 квітня по 31 жовтня)			
10.	копання могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування надмогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили	*(інформація, доступ до якої обмежено)*	*(інформація, доступ до якої обмежено)*
11.	копання могили ручним способом при підпохованні в існуючу могилу, монтаж та демонтаж надмогильних споруд, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування надмогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили	*(інформація, доступ до якої обмежено)*	*(інформація, доступ до якої обмежено)*
Зимовий період (з 01 листопада по 31 березня, з 01 листопада по 31 грудня)			
12.	копання могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування надмогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили	*(інформація, доступ до якої обмежено)*	*(інформація, доступ до якої обмежено)*
13.	оформлення договору – замовлення на проведення поховання	*(інформація, доступ до якої обмежено)*	*(інформація, доступ до якої обмежено)*
2026 рік			
Зимовий період (з 01 січня по 31 січня)			
14.	копання могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування надмогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили	*(інформація, доступ до якої обмежено)*	*(інформація, доступ до якої обмежено)*
15.	копання могили ручним способом при підпохованні в	*(інформація,*	*(інформація,*

	існуючу могилу, монтаж та демонтаж надмогильних споруд, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування надмогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили	*доступ до якої обмежено)*	*доступ до якої обмежено)*
16.	оформлення договору – замовлення на проведення поховання	*(інформація, доступ до якої обмежено)*	*(інформація, доступ до якої обмежено)*
Зимовий період (з 01 лютого по 31 березня)			
17.	копання могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування надмогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили	*(інформація, доступ до якої обмежено)*	*(інформація, доступ до якої обмежено)*
Літній період (з 01 квітня по 31 серпня)			
18.	копання могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування надмогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили	*(інформація, доступ до якої обмежено)*	*(інформація, доступ до якої обмежено)*

(89) Згідно з даними, наведеними в таблиці 2, обсяг наданих послуг з копання могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування надмогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили (далі - послуга з копання могили) становив:

- ✓ 2023 рік – *(інформація, доступ до якої обмежено)*;
- ✓ 2024 рік – *(інформація, доступ до якої обмежено)*;
- ✓ 2025 рік – *(інформація, доступ до якої обмежено)*;
- ✓ січень-серпень 2026 року – *(інформація, доступ до якої обмежено)*.

(90) Відділення здійснило аналіз калькуляцій вартості послуг з копання могили та доданих матеріалів (листи КП «ЕКО-СЕРВІС» від 07.07.2026 № 256 (вх. № 63-01/2473 від 10.07.2026) та від 16.09.2026 № 325 (вх. № 63-01/3176 від 16.09.2026)) і встановило наступне.

(91) Як зазначено вище, у період 2025 року та в січні 2026 року в КП «ЕКО-СЕРВІС» діяли тарифи на послуги з копання могили, встановлені Рішенням № 517, а саме:

- ✓ 2980,00 грн у літній період (з 01 квітня по 31 жовтня);
- ✓ 3990,00 грн у зимовий період (з 01 листопада до 31 березня).

(92) Відповідно, у період лютий-серпень 2026 року діяли тарифи на послуги з копання могили, встановлені Рішенням № 2, а саме:

- ✓ 3430,00 грн у літній період (з 01 квітня по 31 жовтня);
- ✓ 4906,00 грн у зимовий період (з 01 листопада до 31 березня).

(93) Згідно калькуляціями № 1 і № 5 на послуги з копання могили, наданими Підприємством листом від 22.06.2026 № 237 (вх. № 63-01/2180 від 22.06.2026), до розрахунку тарифів, встановлених Рішенням № 517 з 01.11.2024, було включено наступні витрати (див. табл. 3):

Таблиця 3

№ п/п	**Літній період (з 01 квітня по 31 жовтня)**		**Зимовий період (з 01 листопада до 31 березня)**	
	Статті витрат	**Сума, грн.**	**Статті витрат**	**Сума, грн.**

1.	**Виробнича собівартість**	*(інформація, доступ до якої обмежено)*	**Виробнича собівартість**	*(інформація, доступ до якої обмежено)*
1.1	Прямі витрати на оплату праці землекопів 9,17 люд/год х 117,00	*(інформація, доступ до якої обмежено)*	Прямі витрати на оплату праці землекопів 15,2 люд/год х 117,00	*(інформація, доступ до якої обмежено)*
1.2	Додаткова зарплата 30%	*(інформація, доступ до якої обмежено)*	Додаткова зарплата 30%	*(інформація, доступ до якої обмежено)*
1.3	Оплата праці майстра (15000:48 ям :2 (0,5 окладу))	*(інформація, доступ до якої обмежено)*	Оплата праці майстра (15000:48 ям:2 (0,5 окладу))	*(інформація, доступ до якої обмежено)*
1.4	Нарахування на з/плату 22%	*(інформація, доступ до якої обмежено)*	Нарахування на з/плату 22%	*(інформація, доступ до якої обмежено)*
1.5	Витрати на освітлення	*(інформація, доступ до якої обмежено)*	Витрати на освітлення	*(інформація, доступ до якої обмежено)*
1.6	Витрати на ремонт та обслуговування (лопати, держаки, віник, шнур і ін.)	*(інформація, доступ до якої обмежено)*	Витрати на ремонт та обслуговування (лопати, держаки, віник, шнур і ін.)	*(інформація, доступ до якої обмежено)*
1.7	Інші загально-виробничі витрати (рукавиці, захисний одяг, маски 5000:100)	*(інформація, доступ до якої обмежено)*	Інші загально-виробничі витрати (рукавиці, захисний одяг, маски)	*(інформація, доступ до якої обмежено)*
1.8	Амортизація основних засобів	*(інформація, доступ до якої обмежено)*	Амортизація основних засобів	*(інформація, доступ до якої обмежено)*
2.	**Адміністративні витрати 15% від витрат операційної діяльності**	*(інформація, доступ до якої обмежено)*	**Адміністративні витрати 15% від витрат операційної діяльності**	*(інформація, доступ до якої обмежено)*
3.	**Повна собівартість**	*(інформація, доступ до якої обмежено)*	**Повна собівартість**	*(інформація, доступ до якої обмежено)*
4.	**Прибуток 12%**	*(інформація, доступ до якої обмежено)*	**Прибуток 12%**	*(інформація, доступ до якої обмежено)*
5.	**Усього вартість одиниці послуги**	*(інформація, доступ до якої обмежено)*	**Усього вартість одиниці послуги**	*(інформація, доступ до якої обмежено)*

(94) Згідно з інформацією, наданою КП «ЕКО-СЕРВІС» листом від 07.07.2026 № 256 (вх. № 63-01/2473 від 10.07.2026), при розрахунку тарифів на послуги з копання могили, який діяв з 01.11.2024 по 31.01.2026, взято до уваги:

- планові витрати на ремонт та обслуговування (лопати, держаки, віник, шнур і ін.) становлять *(інформація, доступ до якої обмежено)*,

- витрати на забезпечення працівників ритуальної служби необхідним спецодягом – *(інформація, доступ до якої обмежено)*,

- адміністративні витрати становлять 15% від витрат операційної діяльності, на рівні граничних відповідно до абз. 11 п. 4 Єдиної методики.

(95) Вимогами пункту 2.1. глави 2 Єдиної методики передбачено, що формування вартості послуг надання громадянам Необхідного мінімального переліку окремих видів ритуальних послуг, реалізації предметів ритуальної належності здійснюється з

урахуванням розрахунків обсягів надання ритуальних послуг та реалізації предметів ритуальної належності, планових витрат, визначених на підставі державних, галузевих нормативів витрат матеріалів, техніко-економічних розрахунків та кошторисів, ставок податків і зборів (обов'язкових платежів).

(96) Пунктом 2.3. глави 2 Єдиної методики визначено:

- планування витрат здійснюється нормативним методом. Розмір витрат за кожною статтею визначається на підставі державних та галузевих нормативів, а також відповідно до прийнятих на підприємстві норм використання палива, електроенергії, матеріалів, норм та розцінок з оплати праці, нормативів витрат на управління і обслуговування виробництва та інших норм витрат;

- при невідповідності державних або галузевих норм витрат матеріальних, трудових та фінансових ресурсів розрахунковим нормам, які відображають особливості діяльності окремого підприємства, використовуються розрахункові норми, які затверджуються наказом директора підприємства;
- статті витрат, за якими неможливе їх об'єктивне нормування, плануються з урахуванням фактичних витрат за попередній рік, кошторисів цих витрат на плановий період або інших розрахунків.

(97) Відповідно до глави 4 Єдиної методики, адміністративні витрати включаються до тарифів у розмірі, що не перевищує 15 відсотків планованої виробничої собівартості. Темпи зростання адміністративних витрат не повинні перевищувати визначеного рівня інфляції.

(98) Листом від 16.09.2026 № 325 (вх. № 63-01/3176 від 16.09.2026) Підприємство надало інформацію про фактичні витрати матеріалів (оборотні відомості по матеріально-відповідальній особі – приймальнику замовлень ритуальних послуг), за 2024-2025 рр. та січень – серпень 2026 року, з яких вбачається, що Підприємством у 2024 році було придбано матеріалів (лопат, держаків, відер) *(інформація, доступ до якої обмежено)*, рукавиць – *(інформація, доступ до якої обмежено)*; у 2025 році – *(інформація, доступ до якої обмежено)*. Захисний спецодяг та маски у 2024-2025 рр. Підприємством не закуплялись.

(99) Виходячи з зазначеного, фактичні витрати за статтею «ремонт та обслуговування (лопати, держаки, віник, шнур і ін.)» в розрахунку на 1 послугу з копання могили становлять:

- 2024 рік - *(інформація, доступ до якої обмежено)*,
- 2025 рік - *(інформація, доступ до якої обмежено)*,

натомість у калькуляцію Підприємством включено *(інформація, доступ до якої обмежено)*гривень.

(100) Відповідно, витрати за статтею «інші фактичні загально-виробничі витрати (рукавиці, захисний одяг, маски)» в розрахунку на 1 послугу з копання могили становлять:

- ✓ 2024 рік - *(інформація, доступ до якої обмежено)*,
- ✓ 2025 рік – *(інформація, доступ до якої обмежено)*,

натомість у калькуляцію Підприємством включено *(інформація, доступ до якої обмежено)* (у літній та зимовий період відповідно).

(101) З аналізу наданої Підприємством інформації також встановлено, що розрахунки адміністративних витрат, включених до вартості послуги з копання могили встановленої Рішенням № 517 та Рішенням № 2, не здійснювались.

(102) Відділення здійснило порівняння розміру адміністративних витрат, включених до калькуляцій № 1 і № 5 вартості послуги з копання могили, встановленої Рішенням № 258, Рішенням № 517 і Рішенням № 2, з якого з'ясовано, що темпи їх зростання перевищують визначений рівень інфляції.

(103) Розмір і темпи зростання адміністративних витрат, відображених у планових калькуляціях на послугу з копання могили, становлять (див. табл. 4):

Таблиця 4

Період року	Рішення № 258 (01.09.2023-31.10.2024)	Рішення № 517 (01.11.2024 - 31.01.2026)		Рішення № 2 (01.02.2026 – вересень 2026 року)	
	Розмір адмінвитрат, грн.	Розмір адмінвитрат, грн.	*Темп зростання, %*	Розмір адмінвитрат, грн.	*Темп зростання, %*
літній період (з 01 квітня по 31 жовтня)	*(інформація, доступ до якої обмежено)*	*(інформація, доступ до якої обмежено)*	*(інформація, доступ до якої обмежено)*	*(інформація, доступ до якої обмежено)*	*(інформація, доступ до якої обмежено)*
зимовий період (з 01 листопада до 31 березня)	*(інформація, доступ до якої обмежено)*	*(інформація, доступ до якої обмежено)*	*(інформація, доступ до якої обмежено)*	*(інформація, доступ до якої обмежено)*	*(інформація, доступ до якої обмежено)*

(104) Відповідно до інформації Міністерства фінансів України, яка міститься у відкритому доступі за посиланням https://index.minfin.com.ua/ua/economy/index/inflation/2025/, індекс інфляції становив: 2023 рік – 105,1%, 2024 рік – 112%, 2025 рік – 108,8%, січень - серпень 2026 року – 106,1%.

(105) Виходячи з наведено вище, темп зростання адміністративних витрат у планових калькуляціях вартості послуг з копання могили, встановленій Рішенням № 517, перевищували визначений рівень інфляції за 2023 рік, який мав би бути врахований Підприємством, на 169,4% (різниця між 274,5% та 105,1%) та 264,8 % (різниця між 369,9% та 105,1%).

(106) Враховуючи зазначене, завищення розміру адміністративних витрат у вартості одиниці послуг з копання могили, встановленій Рішенням № 517, становить:

у літній період

(інформація, доступ до якої обмежено);

у зимовий період

(інформація, доступ до якої обмежено).

(107) У калькуляції № 1 і № 5 вартості послуги з копання могили, встановленої Рішенням № 2, було включено наступні витрати (див. табл. 5):

Таблиця 5

№ п/п	**Літній період (з 01 квітня по 31 жовтня)**		**Зимовий період (з 01 листопада до 31 березня)**	
	Статті витрат	**Сума, грн.**	**Статті витрат**	**Сума, грн.**
1.	**Виробнича собівартість**	*(інформація, доступ до якої*	**Виробнича собівартість**	*(інформація, доступ до*

		обмежено)		*якої обмежено)*
1.1	Прямі витрати на оплату праці робітників благоустрою 9,17 люд/год х 155,68	*(інформація, доступ до якої обмежено)*	Прямі витрати на оплату праці землекопів 15,2 люд/год х 117,00	*(інформація, доступ до якої обмежено)*
1.2	Оплата праці начальника дільниці (23500 : 14ям : 2 (0,25 окладу))	*(інформація, доступ до якої обмежено)*	Оплата праці начальника дільниці	*(інформація, доступ до якої обмежено)*
1.3	Нарахування на з/плату 22%	*(інформація, доступ до якої обмежено)*	Нарахування на з/плату 22%	*(інформація, доступ до якої обмежено)*
1.4	Витрати на ремонт та обслуговування (лопати, держаки, віник, шнур і ін.)	*(інформація, доступ до якої обмежено)*	Витрати на ремонт та обслуговування (лопати, держаки, віник, шнур і ін)	*(інформація, доступ до якої обмежено)*
1.5	Інші загально-виробничі витрати (рукавиці, захисний одяг, маски 5000:100)	*(інформація, доступ до якої обмежено)*	Інші загально-виробничі витрати (рукавиці, захисний одяг, маски)	*(інформація, доступ до якої обмежено)*
1.6	Амортизація основних засобів	*(інформація, доступ до якої обмежено)*	Амортизація основних засобів	*(інформація, доступ до якої обмежено)*
2.	**Адміністративні витрати 15% від витрат операційної діяльності**	*(інформація, доступ до якої обмежено)*	**Адміністративні витрати 15% від витрат операційної діяльності**	*(інформація, доступ до якої обмежено)*
3.	**Повна собівартість**	*(інформація, доступ до якої обмежено)*	**Повна собівартість**	*(інформація, доступ до якої обмежено)*
4.	**Прибуток 12%**	*(інформація, доступ до якої обмежено)*	**Прибуток 12%**	*(інформація, доступ до якої обмежено)*
5.	**Усього вартість одиниці послуги**	*(інформація, доступ до якої обмежено)*	**Усього вартість одиниці послуги**	*(інформація, доступ до якої обмежено)*

(108) Згідно з інформацією, наданою КП «ЕКО-СЕРВІС» листом від 07.07.2026 № 256 (вх. № 63-01/2473 від 10.07.2026), при розрахунку тарифу на послугу з копання могили, який діє з 01.02.2026, взято до уваги:

- планові витрати на ремонт та обслуговування (лопати, держаки, віник, шнур і ін.) становлять *(інформація, доступ до якої обмежено)*,

- витрати на забезпечення працівників ритуальної служби необхідним спецодягом – *(інформація, доступ до якої обмежено)*,

- адміністративні витрати становлять 15% від витрат операційної діяльності, на рівні граничних відповідно до абз. 11 глави 4 Єдиної методики.

(109) Листом від 16.09.2026 № 325 (вх. № 63-01/3176 від 16.09.2026) Підприємство надало інформацію про фактичні витрати матеріалів (оборотні відомості по матеріально-відповідальній особі – приймальнику замовлень ритуальних послуг), з якої вбачається, що Підприємством у 2025 році було придбано матеріалів (лопат, держаків, відер) на суму *(інформація, доступ до якої обмежено)*, рукавиць – на суму *(інформація, доступ до якої обмежено)*, у січні-серпні 2026 року – на суму *(інформація, доступ до якої обмежено)*, рукавиць – на суму *(інформація, доступ до якої обмежено)*. Захисний спецодяг та маски у 2025 році та січні-серпні 2026 року не

закуплялись.

(110) Виходячи з зазначеного, фактичні витрати за статтею «ремонт та обслуговування (лопати, держаки, віник, шнур і ін.)» в розрахунку на 1 послугу з копання могили становлять:

- 2025 рік - *(інформація, доступ до якої обмежено)*,
- січень-серпень 2026 року – *(інформація, доступ до якої обмежено)*,

натомість у калькуляцію Підприємством включено 200,00 грн на 1 послугу, тобто є завищеними.

(111) Відповідно, витрати за статтею «інші фактичні загально-виробничі витрати (рукавиці, захисний одяг, маски)» в розрахунку на 1 послугу з копання могили становлять:

- ✓ 2025 рік – *(інформація, доступ до якої обмежено)*,
- ✓ січень-серпень 2026 року – *(інформація, доступ до якої обмежено)*,

натомість у калькуляцію Підприємством включено 200,00 грн (у літній та зимовий період) на 1 послугу, тобто є завищеними.

(112) Крім того, з таблиці 4 і зазначеного вище вбачається, що КП «ЕКО-СЕРВІС» у планових калькуляціях вартості послуг з копання могили, встановленій Рішенням № 2, завищило розмір адміністративних витрат, оскільки темп їх зростання перевищував визначений рівень інфляції за 2025 рік (108,8%), який мав би бути врахований Підприємством.

(113) Так, зокрема, розмір адміністративних витрат у тарифах, встановлених Рішенням № 517, не повинен був перевищувати *(інформація, доступ до якої обмежено)* на одиницю послуги. Відповідно, граничний розмір адміністративних витрат у тарифах, встановлених Рішенням № 2, не повинен перевищувати *(інформація, доступ до якої обмежено)* на одиницю послуг *(інформація, доступ до якої обмежено)*.

(114) Враховуючи зазначене, завищення розміру адміністративних витрат у вартості одиниці послуг з копання могили, встановленій Рішенням № 2, становить:

у літній період

(інформація, доступ до якої обмежено)

у зимовий період

(інформація, доступ до якої обмежено).

(115) Враховуючи зазначене вище, розрахунок вартості послуг з копання могили, встановленої Рішенням № 517 та Рішенням № 2, за статтями витрат: «ремонт та обслуговування (лопати, держаки, віник, шнур і ін.)», «інші фактичні загально-виробничі витрати (рукавиці, захисний одяг, маски)» та «адміністративні витрати», без урахування обсягів надання ритуальних послуг, фактичних витрат за попередній рік та визначеного рівня інфляції, не відповідає вимогам пунктів 2.2, 2.3 глави 2 та 4 Єдиної методики. Внаслідок чого вартість послуг з копання могили у КП «ЕКО-СЕРВІС» у період з листопада 2024 року по вересень 2026 року є необґрунтовано завищеною.

5. АНТИКОНКУРЕНТНІ НАСЛІДКИ ТА КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

(116) Як зазначено вище, за результатами розгляду звернень КП «ЕКО-СЕРВІС» (листи від 09.11.2022 № 224, від 02.09.2024 № 209 та від 14.01.2026 № 9) виконавчим комітетом Бурштинської міської ради були прийняті Рішення № 258, Рішення № 517 та Рішення

№ 2 відповідно, якими встановлено для КП «ЕКО-СЕРВІС» тарифи на послуги з копання могили.

(117) Відділенням встановлено, що Підприємство до калькуляцій на послуги з копання могили включило завищені витрати на «ремонт та обслуговування (лопати, держаки, віник, шнур і ін.)», «інші фактичні загально-виробничі витрати (рукавиці, захисний одяг, маски)» та «адміністративні витрати», внаслідок чого рішеннями виконавчого комітету Бурштинської міської ради від 29.10.2024 № 517 «Про встановлення тарифів на ритуальні послуги, що надаються КП «Еко-Сервіс Бурштинської міської ради» та від 28.01.2026 № 2 «Про встановлення тарифів на ритуальні послуги, що надаються КП «Еко-Сервіс Бурштинської міської ради»» встановлено необґрунтовані тарифи на послуги з копання могили.

(118) КП «ЕКО-СЕРВІС», починаючи з листопада 2024 року застосовувало та станом на листопад 2026 року продовжує застосовувати необґрунтовано завищені тарифи на послуги з копання могили, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які здійснюють організацію поховання померлих осіб, шляхом понесення ними додаткових витрат.

(119) Частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

(120) Згідно з частиною третьою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.

(121) Пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що зловживання монопольним (домінуючим) становищем є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.

(122) Дії КП «ЕКО-СЕРВІС», які полягають у розрахунку завищених тарифів на послугу з копання могили (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили), встановлених рішеннями виконавчого комітету Бурштинської міської ради від 29.10.2024 № 517 «Про встановлення тарифів на ритуальні послуги, що надаються КП «Еко-Сервіс Бурштинської міської ради» та від 28.01.2026 № 2 «Про встановлення тарифів на ритуальні послуги, що надаються КП «Еко-Сервіс Бурштинської міської ради»», та їх застосуванні, містять ознаки порушень законодавства про захист економічної конкуренції, передбачених пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з копання могили (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили), що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 36 і 37 Закону України «Про захист

економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482, та пунктом 2 розділу II, пунктом 9 розділу VI та пунктом 1 розділу VII Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (зі змінами), адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Розпочати розгляд справи у зв’язку з наявністю в діях комунального підприємства «ЕКОСЕРВІС» (ідентифікаційний код юридичної особи *(інформація, доступ до якої обмежено)*), які полягають у розрахунку завищених тарифів на послуги з копання могили (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили), встановлених рішеннями виконавчого комітету Бурштинської міської ради від 29.10.2024 № 517 «Про встановлення тарифів на ритуальні послуги, що надаються КП «Еко-Сервіс Бурштинської міської ради» та від 28.01.2026 № 2 «Про встановлення тарифів на ритуальні послуги, що надаються КП «Еко-Сервіс Бурштинської міської ради»», та їх застосуванні, ознак порушень законодавства про захист економічної конкуренції, передбачених пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з копання могили (викопування могили ручним способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили), що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

2. Доручити збирання та аналіз доказів у справі Відділу досліджень і розслідувань в Івано-Франківській області Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України.

Голова Колегії,
голова Відділення Олександр КРИЖАНОВСЬКИЙ